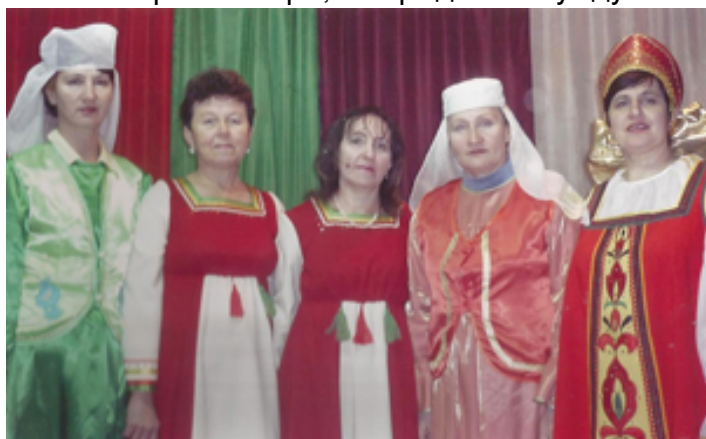

Катнашучыларны? к??ел кушуу буенча, “Асылъяр” диг?н ансамбльне Кадошкино районы Большие Поляны авылы м?д?ният йорты базасында 2013нче елны оештырганнар. С?з алар турында булып, ?мма ?зене? тарихын узган гасырны? 72нче елларыннан башлап ?иб?рг?н “Дуслык” ансамблены? т?п составы ??м аны? тормышында зур роль уйнаган кешел?рен ?йтми калдырып булмый. Алар бел?н якыннанрак таныштырып кит?без. “Дуслык”ны? барысы да Большие Поляны авылында туып – ?ск?нн?р, туган м?кт?пл?ренд? укытучы булып эшлил?р. «Дуслык» ?ыр ансамбле милли мо?нарыбызны саклап калу юн?лешен к?зд? тотып оештырыла. Б?ген ансамбльне Наил? Хафиз кызы Долотказина ?ит?кли. Анда Наил? Идрис кызы Горчакова, Рима З?к?рья кызы Ляпина, Светлана Наиль кызы Кильдеева, З?йн?б Х?с?ен кызы Кильдеева, Альфия Юнир кызы Капкаева, Алсу ?нв?р кызы Кильдеева катнашалар. Авылны? татар ансамбле тиз арада популярлаша, кыска вакыт эченд? к?п кен? чараларда чыгыш ясап, ?зен таныта. ??м шул р?вешле Иса авылы татар-миш?рл?рене? визит карточкасына ?йл?н?. Тиз арада коллектив ?з составын булдыра, репертуар туплый, с?хн? костюмнары тектер?, “Ф?рид? - Алсу” дуэты бел?н д? душлашып ?лгер?.

? инде “Асылъяр” диг?н фольклор ансамбльл?ре оештырылып ике ай ?тк?ч, беренче концертларын туган авылларында, к?рше Латышовкада куялар; тизд?н Инсар ш???рен? концерт программасы бел?н барырга ?ыеналар. Репертуарларыны? нигезен т?шкил итк?н халык ?ырлары, халык и?аты бел?н берг? ансамбль эстрада ?ырларына да басым ясый башлады. Сабантуйдагы беренче у?ышлы чыгышлары аларны канатландыра; я?адан-я?а программалар ?зерл?п башкарган чыгышлары халыкны шатландыра. ??м б?ген без сезне н?к? мен? авылны? милли-м?д?ни ?з?ге канаты астында барлыкка

килг?н яшь “Асылъяр” ансамблены? т?п составында булган ??м аны? тормышында зур роль уйнаган кешел?ре бел?н якыннанрак таныштырып кит?без.

К??ел кушуы буенчак оештырылган “Асылъяр” ансамбле ?ит?кчесе Адил? Захар кызы Альмяшева турында у?ган хатын дил?р, ч?нки ул м?кт?пне, югары уку йортын бик ?йб?т билгел?рен? т?мамлый. Инсар ш????рене? балалар бакчасында мактаулы т?рбияче булып хезм?т ит?. Б?ген туган авылында яши ??м авыру ?нисен т?рбияли. Регина кызы ??м Ринат улына тиешле т?рбия бир?.

Адил? Захар кызы ?ырлый да, бии д?, шигырь д? оста с?йли; концертларны? сценарийларын т?зеп конференсье д? була. Быелгы авыл Сабантуен да алып барды. Кече яшьт?н ?ыр-мо?га гашыйк ул. М?кт?пт?, ВУЗда укыганда аны? катнашыннан башка бер ген? музыкаль кич? д? узмый булган, бу юн?лешт? к?пт?рле конкурсларда катнашкан. Балалар бакчасында эшл?г?н вакытта да т?рле-т?рле чараларда актив булган, ? б?ген Иса авылы м?д?ниятын баета.

“Иса сандугачы” бел?н таныштырырга булдым. Ул – Капкаева Надия Али кызы. Аны? белм?г?н ?ыры юк, ахры. ? с?хн?г? чыкса, ?ыр-мо?га сок-ланып х?йран кала якташлары. Репертуарында татар, рус, мукшы ?ырлары зур урын алып тора. Профессиясе буенча Госстрах агенты булып хезм?т итк?н Надия ханым Большие Поляныны? м?д?ният йортына 2000нче елда кил? ??м тиз арада авылны? популяр ?ырчысына ?йл?н?. Кызы Татьяна ??м оныгы Самира да ?ыр яраталар. Инсар ш????ре м?д?ният йортында хезм?т итк?н улы Ш?мил д? ?зе ?ырлый, ?зе бии. Тагы музыкант-аранжировщик, концертны? диджее ??м ансамбльне? ?ырчысы ул. Алар ?ниле-уллы дуэт булып та бик матур ?ырлар башкаралар.

Тугушева Роза Идрис кызы Большие Поляны сельпосында мактаулы товаровед булып эшл?г?н хезм?т ветераны. Ул ?ыр ярата. Роза Идрис кызыны? ?аны-т?не бел?н

башкарган ?ырлары халыкны? й?р?к т?рл?рен? ?теп, к??ел кылларын тибр?т?. Кызы ?льфия, улы Азат ??м ике оныгы тормышына ямь ?стил?р.

Урта яшьт?ге ханымнар гына т?гел, яшьл?р д? м?д?ният йортыны? активистлары.

“Асылъяр” ансамблене? составында яшьл?р д? бар. Ул - б?генге студентлар Динара Капкаева ??м Алина Долотказина - оста ?ырчылар ??м биючел?р. Алар и?ади т?ркемне ?анландырып ?иб?р?л?р.

?йтеп кит?рг? кир?к, Большие Поляны м?д?ният йорты Советлар вакытындагы субботникта т?зелг?н. Б?ген анда китапхан? эшли. Халык та китапны китапхан?д?н алып укый. “Асылъяр” ны оештыруда ??м эшенд? актив катнашучы Долотказана Венера ?мин кызы бел?н аралашканда, тормыш ипт?ше Рафик Исхак улы бел?н ик??, Я?а ел алдыннан гына, китапхан?г? 300г? якын китап б?л?к ит?л?ре турында ?йтте. Китаплар классик язучыларны? ?с?рл?ре, фонтастларны? ма?аралы хик?ял?ре ??м башка томнар, ик?н. Тагы, м?д?ният йортында ?т? торган чаралар бел?н берг?, авыл яшьл?ре ?ст?л теннисында уйнап к??ел ачып кичл?рен ?тк?р?л?р.

Мордовия авылларында яшьл?р яш?п аз кала. ?мма калганнары кызыклы тормыш ит?л?р. Кем бала асрый, кем олы ?ти-?нил?рен х?рм?тл?п т?рбияли, кем бернич? километр ераклыктагы район (Инсар, Кадошкино) ?з?кл?ренд?, ш?хси бизнеста эшли, кем кил?ч?к буынга белем бир?. Шулар арада матур яш?рг?, к??ел ачарга да вакытлары кала. ?ле элекке традициял?рне я?артып, театр куярга ?ыеналар. “Авылыбызда зур талантлар байтак, онытылган ?йберл?рне я?артып оештырасы гына бар. Совет вакытында авылыбыз халкы к?че бел?н “Галиябанулар”, “Ташкыннар” ?б. с?хн? ?с?рл?ре куелып килде. Б?ген традициял?рне я?артып, халкыбызны активлаштырырга кир?к», - ди Венера ?мин кызы. Тынгысыз ?анны тагы бер ?йбер борчый – ул гармунчы булмавы. Булганнарыны? кемесе – кая китеп яшил?р, я булмаса, олыгайдылар. Гармунчы кир?к безг?, дип уфтана Венера ханым. Ул ?зе д? ?ырларга ярата, концертларны? сценарийларын да т?зеп бир?, концертмейстер да. Ансамбль репертуарында т?рле ?ырлар байтак. Татар халык авыз и?аты, авылыбыз фольклоры, б?генге матур ?ырлар зур урын алып торалар. ?йтеп китик, Иса авылыны? ?з ?ыры да бар. ??м аны яше-карты беркайчан онытмый яратып ?ырлый.

Татар халкыны? ?ырлары ??м дастаннары, биюл?ре ??м риваятьл?ре, лирик ??м шаян йола к?ренешл?ре – барысы да “Асылъяр” ансамблене? репертуарында. Ансамбль халыкны? к??ел ?????рл?рен саклаучы тылсымлы сандык ул. Шу?а к?р? ?ыр ??м бию коллективныны? ??рбер концерты ??рвакыт м?д?ни тормышта вакыйга итеп кабул ител?. “Асылъяр” милли тамырларын да сакласын, яшь буынны татар рухлы, ?ырлы-мо?лы итеп т?рбиял??г? ?лешен тагын да активрак кертсен иде. Мо?а аларда д?рт т?, ?ыр да, мо? да бар!

Н.Х?лил